

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav anglického jazyka a didaktiky

Bc. Eliška Růžičková:

Native nominal suffixal innovations in Middle English (1200–1399)

ÚAJD FF UK, září 2018, 99 s. + 3 s. příloh

(posudek vedoucího práce)

Diplomová práce Bc. Elišky Růžičkové je strukturálně založenou slovtvornou sondou do vývoje středoanglických substantiv domácího původu tvořených příponami *-hood* (-resp. *head*), *-ness*, *-ship*, a *-doom* (v tomto smyslu není zvolený název diplomové práce zcela výstižný) a podle svědectví *Oxford English Dictionary*, reprezentativního zdroje mapujícího historický vývoj slovní zásoby angličtiny, a *Middle English Dictionary* považovaných za lexikální inovace z let 1200–1400, tj. v tomto období lexikograficky evidovaných poprvé. Práce se tedy v rámci tématu původně založeného o dost šířeji soustřeďuje na zmíněné sufigované substantivní inovace v daném období; hybridní formace zůstaly stranou autorčina zájmu a k možnému vlivu či interferenci francouzských předpon se ve studii logicky odkazuje pouze nesoustavně.

Ústřední, dosti obecně formulovaná hypotéza studie předpokládá, že zkoumané substantivní inovace doloží neutuchající produktivitu sufixace jako derivačního, resp. slovtvorného procesu v obecných souvislostech, a to navzdory intenzivnímu vlivu francouzštiny a latiny na střední angličtinu po stránce lexikální a slovtvorné. Zároveň se diplomantka snaží obraz (produktivního) vývoje zkoumaných slovtvorných formací zkoumat z hlediska jejich strukturních a lexikálně sémantických vlastností jako formací, které si potenciálně navzájem konkurují, a to podrobným lexikálně-sémantickým, morfologickým a frekvenčním rozbohem vycházejícím ze zmíněných elektronických lexikografických zdrojů. Výklad a analýza těchto vnitřních strukturních souvislostí je přitom zasazena do rámce širších (a leckdy snad příliš obecně pojatých) vývojových typologických a sociolingvistických souvislostí ve smyslu složité kontaktní situace, v níž se raná střední angličtina ocitá po boku normanské a později centrální francouzštiny, resp. staroseverštiny, a v důsledku toho i ve smyslu zániku staroanglického jazykového standardu a silného oslabení vývojových souvislostí mezi střední a starou angličtinou.

Předložená diplomová práce celkově prokazuje – vedle diplomantčina dlouhodobého zájmu o problematiku starých jazyků a kultur – jednak její solidní rozhled po gramatickém a lexikálním systému staré a střední angličtiny, jednak schopnost formulovat a z větší části také ověřit relevantní hypotézu, stejně tak jako schopnost o stanoveném postupu podat i poměrně přesný a logicky strukturovaný záznam.

Je přirozené, že se zaměření a obsah práce v průběhu analýzy mohou oproti původnímu zadání změnit, tj. nejčastěji zúžit. K tomu došlo i v případě předložené diplomové práce: Eliška Růžičková z časové sondy nakonec vynechala 15. století a místo vztahu vybraných slovtvorných inovací u podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ve vztahu k jejich nedochovaným staroanglickým protějškům či předchůdcům se zaměřila na problém konkurence vybraných čtyř substantivních sufixů. Zde je třeba litovat pouze toho, že s ohledem na časovou tíseň nemohla být diplomandčina analýza vycházející ze slovníkových zdrojů doplněna jednak rozbohem na bázi staro-, resp. středoanglických korpusů, jednak soustavnějším ohledem na srovnání středoanglického stavu se

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav anglického jazyka a didaktiky

situací ve staré angličtině (a to zejména z hlediska soustavnější sémantické kategorizace a z hlediska podrobných charakteristik slovtvorných základů, např. podílu základů silných sloves na proměňujícím se vývojovém slovtvorném obraze).

Dílicí připomínky:

1. V práci se průběžně terminologicky zaměřuje literatura a slovesná či textová produkce.
2. Oddíl bibliografie se nepodařilo dostatečně technicky sjednotit.
3. Soupis zkratk a tabulek je vcelku nezvykle umístěn až vzadu za textem.
4. Opravdu diplomantka pracovala pouze s prvním vydání Marchandovy klíčové monografie (1960; 2. vydání vyšlo r. 1969)?
5. Řídké literární chyby a jazykové nedostatky, kterých ovšem mohlo být méně (a to zejména v pasážích přehledových a teoretických, včetně českého shrnutí), jsem si dovolil vyznačit do výtisku diplomové práce, který jsem měl k dispozici.

Otázky k obhajobě:

1. Prosím o stručné shrnutí společných a rozdílných znaků zkoumaných přípon.
2. Lze rozhodnout, kdy jsou tzv. hapaxy vývojovým rysem inovativním a kdy archaizujícím?
3. Je možno postihnout vztah konkurence zkoumaných přípon (tj. především otázku dublet) k sociolingvistickému vývoji angličtiny ve 13. a 14. století konkrétněji, než jak je v práci uvedeno?
4. Lze konkretizovat opakující se zmínku o posilujícím starofrancouzském vlivu na postavení domácí přípony *-ness*?
5. Kudy konkrétně by se následný výzkum zkoumaných přípon měl podle diplomandky následně ubírat?

Celkové hodnocení:

Diplomovou práci Bc. Elišky Růžičkové doporučuji k obhajobě a z výše zmíněných důvodů předběžně hodnotím známkou velmi dobře.

Praha, 31. srpna 2018

prof. PhDr. Jan Čermák, CSc.

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav anglického jazyka a didaktiky

Ústav anglického jazyka a didaktiky
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1
IČ: 00216208
DIČ: CZ00216208

Tel.: (+420) 221 619 277
Fax: (+420) 221 619 310

andrea.mudrova@ff.cuni.cz
<http://uajd.ff.cuni.cz>